

Obce se brání projektu D3 – příklad Šebáňovic

Šebáňovice jsou malá vesnice, část městyse Vrchotovy Janovice v benešovském okrese, leží mezi Neveklovem a Vrchotovými Janovicemi. Jejich život – jako mnoha jiných obcí v tomto regionu – již několik let poznamenává projekt střeodočeské D3, dálnice, jež má spojit Prahu s jižními Čechami. D3 je trasovaná dosud citelněji nedotčeným přírodním prostředím, má vést přes mnohá ekologicky a rekreačně cenná území, a obcím, v jejichž dosahu její trasa leží, přináší zásadní změnu k horšímu. Šebáňovice poskytují nejnovější příklad toho, jak se obce brání, a také toho, jak ŘSD, investor projektu D3, s námitkami zachází.

24. 11. 2016 předal Osadní výbor Šebáňovice a SDH Šebáňovice ŘSD požadavky na změny v navrhované trase D3 (úsek 41,5-43,2 km). Jde o tři požadavky: posun trasy dálnice o 90 m východním směrem, dál od obytné zóny a níže z horizontu, prodloužení protihlukové stěny a žádost o maximální možné dimenzování této stěny.

5. 12. 2016 přišla z ŘSD jménem Ing. Tomáše Grosse, Ph.D., ředitele Závodu Praha ŘSD, odpověď větou – nadále „bude ŘSD ČR sledována trasa Střeodočeské D3 ... bez dalších výrazných změn.“ Požadavky Šebáňovic byly zamítnuty pro technickou náročnost (posun trasy) a zbytečnost (změna protihlukových stěn). Grossova odpověď ze zajímavá zejména ze dvou důvodů: jednak jsou některá jeho tvrzení minimálně sporná, jednak, a to je asi důležitější, nepřipustně předjímá situaci. O co konkrétně jde?

Tvrdí-li Gross, že, posun by si vyžádal vysoké násypy nebo „extrémně hluboké zářezy“ (citujeme z jeho odpovědi), není to pravda. Posun by těleso dálnice popustil naopak níže z kopce – právě současná trasa vede téměř výhradně po horizontu a navíc na násypu. Zamítnutí prodloužení protihlukové stěny Gross zdůvodnil tím, že výpočet hlukového zatížení je stanovený výhledově na dvacátý rok provozu dálnice D3 a investor by větší náklady nezdůvodnil. Ale to je lež. Protihluková stěna v tom úseku jednoduše nenavazuje – důsledkem bude únik hluku v mezerách. (Stejně tak je ale nechráněná i mimoúrovňová křižovatka Voračice a další místa, jak upozornila soudní znalkyně a respektovaná expertka v dopravním stavitelství ing. M. Pošvářová. Požadavek Šebáňovic spočíval prostě a jednoduše v tom, aby protihluková ochrana navazovala. I se stávající variantou projektové dokumentace jsou Šebáňovice na hranici přípustnosti hlukové zátěže, což sami projektanti přiznávají.

Ale zásadní je celková díkce Grossovy odpovědi. Strohý arogantní tón koresponduje s celkovým postojem ŘSD. Pozorného čtenáře zarazí vševědoucí pozice, z níž Gross mluví. Když říká, že trasa D3 v úseku od Václavic bude „bez dalších výrazných změn“, je to předjímání situace, jež je v situaci, kdy řádné řízení ještě nezačalo, nepřipustné, a jde o způsob, jímž by se úředník, a to zejména takto vysoce postavený, vyjadřovat neměl. Obdobně jako když Gross jako rok uvedení dálnice do provozu implicitně označí rok 2030 – což je další z mnoha termínů, jež ŘSD i ministerstvo dopravy uvádějí (ŘSD uvádí ve svých dokumentech rok 2028, ministr Ťok v médiích říká 2026/2024; redaktor *Benešovského deníku*, viz níže, uvedl rok 2050. Stavby ŘSD se nicméně v reálu budují někdy až výrazně déle, než říkají plány, a termíny uvedení do provozu bývají posunuty někdy až o desetiletí. Viz např. D8, jihočeské úseky D3, pražský okruh aj.).

Nejde tady jen o to, že Gross říká věci nepravdivé nebo že jako fakta uvádí to, co teprve bude předmětem jednání, a není tedy zatím definitivně formulovatelné. Jde o celkovou

strategii ŘSD: tvářit se, že věci jsou již dané, a že je tedy nelze změnit, a tak a priori znemožnit obcím, aby se k problematice D3 vyjadřovaly. Jinými slovy: ŘSD nepřipouští možnost měnit projekt a prostřednictvím svých vyjednavačů a úředníků ovlivňuje veřejnost ještě před započítím řádných řízení, která jsou k tomu účelu (změny projektu, vznášení připomínek) zřízená.

Grossovou odpovědí však kauza nekončí. 22. ledna 2017 v *Benešovském deníku* (online) uveřejnil Ladislav Jerie článek „Obyvatelé osady s návrhem na změnu trasy dálnice neuspěli“.¹ Jerie nejen že přejímá jednotlivé Grossovy omyly (např. ten o nutnosti vysokých náspů nebo hlubokých zářezů dokonce použil do mezititulku) a přidává omyly vlastní (požadavky Šebáňovic označuje jako „návrhy“ a redukuje jejich počet, zaměňuje petici za připomínky za prohlášení Alternativy D3 atd.) a podává je jako fakt, ale zejména přejímá celkovou dikci. Jde v ní ještě dále než Gross: název článku sugeruje, že Šebáňovice s „návrhy“ na změnu trasy dálnice „neuspěly“. Jenže – jestli Šebáňovice uspějí, nebo neuspějí, budeme vědět (a tedy také budeme moci napsat) teprve po územním či stavebním řízení. A zatím poslední kolo celé kauzy přišlo 7. 2. 2017, kdy Osadní výbor Šebáňovice a SDH Šebáňovice zareagoval na Grossov prosincový dopis. I ona je strohá. Píše se v ní, že Šebáňovice nesouhlasí s realizací stavby středočeské dálnice D3 jako takové, a že i nadále trvají na svých požadavcích.

Šebáňovští se ohradili také proti článku v *Benešovském deníku* a dále bojují dále proti D3. K témuž boji se přidávají další obce (Sledovice, Minártice) a vlastníci pozemků s totožnými požadavky. Jejich snažení podporuje občanské sdružení Alternativě D3, které přináší návrh alternativního, levnějšího a citlivějšího řešení dopravní situaci Benešovska.

¹ http://benesovsky.denik.cz/zpravy_region/laj-obyvatele-osady-s-navrhem-na-zmenu-trasy-dalnice-neuspeli-20170122.html